
Quo modo?

Palestra 10/5(101), 81-82

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawa uregulowania praw i obowiązków radców prawnych — jako zawodu wybitnie społecznie potrzebnego — dojrzała do rozstrzygnięcia. Wydaje się, że powołanie specjalnego organu, który by przejął odpowiedzialną rolę koordynowania obsługi prawnej, byłoby dobrym początkiem na drodze do obwarowania prawem zawodu radcy prawnego.

2.

Quo modo?

Spośród problemów, jakie nasuwają się przy realizacji regulaminu działania zespołów adwokackich, zasługuje na uwagę zagadnienie substytucji tzw. międzyzespołowych. Zagadnieniu temu regulamin poświęca (*sensu stricto*) przepis § 42, i to jedynie w kwestii rozliczenia i rejestracji. Ponadto w regulaminie na temat substytucji użyto sformułowań (*sensu largo*) w § 14 pkt 5, 38 i 40, z których jednak nie dość jasno wynika, czy odnoszą się one również do substytucji międzyzespołowych.

Można podać w wątpliwość, czy w świetle wymienionych przepisów decyduje o wyborze substytutu kierownik zespołu, czy też substytuujący adwokat oraz czy kierownik może w uzasadnionych wypadkach nie wyrazić zgody na przyjęcie substytucji przez adwokata, lecz zlecić ją innemu członkowi zespołu — podobnie jak w wypadkach określonych w przepisie § 24 regulaminu. Omawiane przepisy nie stwarzają — m. zd. — dla kierowników zespołów konkretnych uprawnień w tego rodzaju sprawach. Wydaje mi się, że przepis § 14 pkt 5 nie uprawnia *a contrario* do wyznaczenia na substytutu innego adwokata niż wybranego sobie przez substytuującego, w każdym razie nie bez zgody tego ostatniego.

Dotychczasowa praktyka wykazuje, że adwokaci zespoleni poza siedzibą sądów rewizyjnych przesyłali substytucje imiennie adwokatom wykonującym zawód w siedzibie tych sądów, kierując się — powiedzmy — sympatią lub innymi względami. W wypadkach takich kierownicy obu zespołów zachowywali się biernie. Jeśli się przy tym uwzględni liczbową dysproporcję adwokatów w zespołach w obrębie jednego województwa na korzyść zespołów mieszczących się w siedzibie sądu rewizyjnego, to łatwo dojść do przekonania, że wpływy pieniężne z tego rodzaju spraw są dość pokaźne i w poważnym stopniu zasilają obroty danego zespołu. Niebagatelność tego problemu ilustruje następujący przykład: W siedzibie sądu rewizyjnego jest czynnych kilka zespołów adwokackich, w powiatach zaś danego województwa — kilkanaście, przy czym proporcja liczbowa adwokatów wynosi 1 : 6. Nie ulega wątpliwości, że niemal każdy adwokat „z powiatu” korzysta od czasu do czasu z pomocy adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu wojewódzkiego (lub ośrodka wojewódzkiego), przeważnie przy tym w sprawach karnych i cywilno-rewizyjnych. Gdyby założyć, że adwokaci z powiatów tylko jeden raz w miesiącu korzystają z tego rodzaju pomocy, to wówczas na każdego adwokata w siedzibie sądu wojewódzkiego (ośrodka) przypadłoby po 6 substytucji. Jeżeli natomiast liczba przesyłanych spraw do zastępstwa jest znacznie większa i jeżeli sprawy te trafiają tylko do niektórych adwokatów, to staje się zrozumiała konieczność przeanalizowania tego problemu.

Można postulować w tej sytuacji, żeby kierownicy zespołów uzyskali *expressis verbis* uprawnienia do dysponowania substytucjami nadsyłanymi z innych zespołów. Uprawnienia takie umożliwią kierownikom uzyskanie pewnej liczby spraw do rozdziału i lepszą koordynację obrotów pieniężnych poszczególnych członków zespołu. Postulat jest tym więcej uzasadniony, że w myśl § 24 regulaminu kierownik zespołu może zaproponować klientowi innego niż wskazanego przez niego adwokata, jeśli zajdą okoliczności w tym przepisie przytoczone.

Sądzę, że istnieją jeszcze inne możliwości proporcjonalnego podziału substytucji pomiędzy zespoły w siedzibie sądów rewizyjnych. Czy np. rady adwokackie nie mogą ustalić kryterium według racjonalizacji lub zająć się omawianym podziałem według własnego uznania?

Czytelnik

NACZELNA RADA ADWOKACKA

Sprawozdanie z posiedzenia plenarnego Naczelnej Rady Adwokackiej w dniu 26 marca 1966 r.

Dnia 26 marca 1966 r. odbyło się plenarne posiedzenie Naczelnej Rady Adwokackiej, które otworzył prezes NRA adw. dr Stanisław Godlewski, witając przybyłych na obrady: dyrektora Biura do Spraw Adwokatury w Ministerstwie Sprawiedliwości ob. Marię Matwinową, przedstawiciela Wydziału Administracyjnego KC PZPR tow. Sytego, przedstawiciela SD ob. Millera oraz członków NRA.

1. Po przyjęciu zaproponowanego przez Prezydium NRA porządku dziennego referat o sytuacji w adwokaturze w r. 1965 i zadaniach samorządu na r. 1966 wygłosił prezes dr Godlewski, podkreślając na wstępie, że rok 1965 był dla organów samorządu adwokackiego i całej adwokatury okresem dostosowywania organizacji pracy zespołów do nowych przepisów. Pomimo piętrzących się trudności osiągnięto znaczne efekty, co było możliwe dzięki temu, że środowisko adwokackie, po burzliwym okresie dyskusji, patrzyło na reformę w sposób realistyczny, widząc w niej jedyną drogę uzdrowienia stosunków w adwokaturze i wokół adwokatury.

W r. 1965 uporządkowane zostało rozmieszczenie adwokatów, a więc w zasadzie dostosowano liczbę adwokatów do zapotrzebowania ludności na pomoc prawną, ustabilizowały się składy osobowe zespołów, wprowadzone zostały w zespołach przepisy organizacyjno-finansowe, przepisy o podziale dochodu, o urzędówkach i substytucjach, o rozliczaniu delegacji i o właściwym stosowaniu § 36 rozporządzenia o zespołach. Jednakże nie we wszystkich tych dziedzinach zmiany nastąpiły całkowite.

Ogólna liczba adwokatów na dzień 31 grudnia 1965 r. wynosiła 5 848 osób, spośród których 4 056 adwokatów wykonywało zawód w 486 zespołach, 21 adwokatów — indywidualnie, 185 adwokatów-rencistów — z ograniczeniem praktyki,